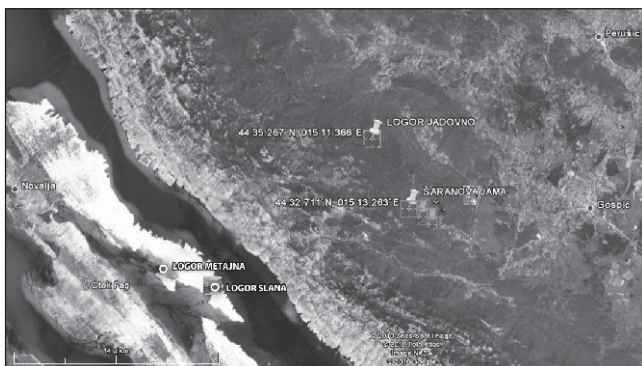

„Јадовно је, тих летњих месеци крваве 1941, можда највише крварило, али се крв његових жртава није дала видети, као што је и данас његов мученички мир и покој тако тих и смиран, тако невидљив а опипљиво жив, живо присутан у нама. Свете кости Јадовничких Мученика запретане су дубоко у утробу Велебита, а њихов небоземни мир и спомен дубоко је присутан у нашим душама, срцима и савестима.“

+ Епископ Атанасије Јефтић

„Семење зла је најопасније кад је прикривено. Учињено зло је најотровније кад после извршења буде оправдано или намерно покривено велом заборавља. Покајати се за учињено зло, лично или колективно, значи поново открити у себи прави људски лик, значи од братоубице поново постати брат, обновити се тајном изгубљеног братољубља. Непокајано и неокајано зло постаје извориште нових зала. Као што се и решења кратковиде политике, доношена и донета ради себичних интереса или лажног мира међу људима и народима, троструко и петоструко плаћају, све до деветог колена.“

+ Епископ Амфилохије Радовић

Издаје: Удружење грађана "Јадовно 1941."
Краља Алфонса XIII 49 А, 78000 Бања Лука, Република Српска, БиХ
Тел: +387 51 333 588 ; +387 65 511 130 ; Факс: +387 51 333 589
Email: udruzenje@jadovno.com ; www.jadovno.com

ЈАДОВНО
יָדוּבְנוֹ
JADOVNO **1941.**

Удружење потомака и поштовалаца жртава комплекса усташких логора Госпић 1941.
Association of Descendants and Supporters of Victims of Ustasha Concentration Camps in Gospić 1941.
ארגון בנים ותומכים של קורבני מחנות ריכוז יאדובנו 1941
Udrúženje potomaka i poštovalaca ųrtava kompleksa ustaških logora Gospić 1941.

24. ЈУН ДАН СЈЕЋАЊА НА ЈАДОВНО 1941.

70. ГОДИШЊИЦА 1941 – 2011.

ПРОГЛАС

Ми, потомци и поштоваоци Јадовничких жртава, установили смо 24. јуни, као Дан сјећања на Јадовно 1941. и то након 69 година.

На простору бивше НДХ готово нема нити једне српске и јеврејске породице, чији директни или индиректни сродници нису невини страдали у Јадовну. Тиме је овај злочин постао историјски и друштвени проблем према коме се морамо саћутно и одговорно односити при заједничкој комеморацији.

Нигдје касније, у краћем времену, није безумље тако триумфовало у тако масовним ликвидацијама. Томе је ишла у прилог ранија припремљеност и природне околности терена, јер на релативно малом простору, има обиље крашких гротла, шпиља и безданих јама у које су ликвидирани жртве углавном мануелним поступцима клањем и маљем, убијане и бацане. Жртве су биле, углавном, Срби и Јевреји, али је било и других. Припадали су свим номенклатурама и занимањима ондашњег доба. Овдје је ликвидирано на најбезочнији начин и 73 православна свештена лица, што значи сваки трећи православни свештеник ликвидиран у НДХ. Како су довожени из свих простора и захватили све социјалне структуре, то је овај преседан устоличио правило геноцидних поступака и примјене расних закона према нехрватима у НДХ.

Та чињеница, да је то био први злочиначки потхват, да је био масован и да се од њега просто одустало из техничких разлога, проширењем талијанске реокупационе зоне, овај масовни злочин издиже на прву праксу антиљудског безумља, које до сада није нити осуђено у историјском смислу, нити обиљежено. Напротив оно је занемарено до негације. То нас присиљава, као сроднике, да са големим болом у души и у најбољој намјери, подсјетимо јавност да се солидарисхе с нама у заједничком комеморирању. Мртви немају гласа и не могу да се бране, јер нису могли обранити ни голи живот.

Наш је заједнички дуг да њихова привремена пребивалишта бранимо, земне остатке поштујемо, споменике подижемо, да им комеморирамо и злочин проказујемо свим цивилизованим средствима.

На Јадовну, 26. јун 2010.

Укратко о комплексу усташких логора Госпић 1941.

Већ у априлу 1941. године, у тек успостављеној квислиншкој Независној Држави Хрватској, хрватски усташе оснивају концентрационе логоре: „Даница“ код Копривнице, „Крестинац“ код Самобора и „Госпић“ у Лици.

Ови логори били су организовани знатно прије 2. јуна, када је поглавник Анте Павелић издао званично наређење о оснивању логора у Независној Држави Хрватској.

Усташе су већ сутрадан након проглашења НДХ, дакле 11. априла, хапсиле Србе Госпића и околине, те их уз жестоку тортуру затварали у казнионицу Окружног суда и њено ограђено двориште, гдје је краће вријеме могло боравити 2 500 – 3 000 заточених људи. Већ током маја и почетком јуна усташе су са цијелог подручја НДХ довозиле стотине и стотине новопохватаних мушкараца, жена и дјеце. Простор концентрационог логора Госпић је постао премален, па је Министарство унутарњих послова НДХ, на челу са Андријом Артуковићем, на велебитској забити и на отоку Пагу, далеко од очију народа, основало комплекс усташких логора „Госпић 1941.“

Део дворишта концентрационог логора у згради Окружног суда Госпић

Логор смрти „Јадовно“ заснован је у првој половини маја 1941. на Велебиту, 22 км сјеверозападно од Госпића, на пропланку Чачић долац, на 1 200 м надморске висине, дубоко у шуми под ведрим небом, дужине 50 и ширине 25 метара. Почетком јуна, та је површина проширена на 90 x 70 м, а затим 24. јуна, на површину 180 x 90 метара и осигурана са 4 метра високом двоструком бодљикавом жицом. Тада је логор добио и свој коначни облик. Истовремено то учинише и у ували Слана, каменој пустоши отока Пага, гдје оградаше логорске просторе, па је тај 24. јун 1941. узет као дан оснивања комплекса усташких логора смрти Госпић 1941., првог масовног

губилишта Срба и Јевреја у НДХ. У комплекс логора укључише збирни логор Овчару, сабиралиште на жељезничкој станици Госпић, помоћни логор Ступачиново код Башких Оштарија, бројне бездане јама на Велебиту и у околици Госпића, логор Метајну и логоре Слана на отоку Пагу.

У овај комплекс усташких логора смрти, према вишегодишњем истраживању др. Ђуре Затезала, од 11. априла до 21. августа 1941, дакле у само 132 дана његовог постојања, доведено је с подручја цијеле НДХ, 42 246 мушкараца, жена и дјеце и на најокрутнији начин убијено 40 123 невина човјека.

Њих 2 123 још заточена, нису усташе успјеле побити јер их је у томе спријечила талијанска војска, па су их на брзину транспортовали у усташки логор Јastreбарско крај Загреба, и тамо их 200 побили, а друге отпремили у тек основани логор Јасеновац гдје су се ови нашли међу првим његовим заточеницима 21. августа 1941. године и у логор Крушицу крај Витеза.

Удружење потомака и поштовалаца жртава комплекса усташких логора Госпић 1941.

